

STOFINDTAGELSESRUM OG SKADESREDUKTION DEL 2.

Hvad betyder det for stofbrugeres liv og helbred, at de kan indtage deres stoffer i dertil indrettede stofindtagelsesrum? Og hvordan er det at arbejde dér? Første del af denne artikel kan du læse i STOF nr. 27 på www.stofbladet.dk.

AF NANNA KAPPEL, EVA TOTH & JETTE TEGNER

Det mobile stofindtagelsesrum 'Fixelancen'

Fixelancen er drevet af Københavns Kommune. Den er parkeret umiddelbart bag ved Halmtorvet 9D. Fixelancen eller Det mobile Stofindtagelsesrum er det mindste stofindtagelsesrum i Danmark. Der er fire injektionspladser og et bord med plads til en professionel. Det er det eneste SIR, hvor der udelukkende er ansat sygeplejersker. Dette SIR er meget lille, og brugerne sidder tæt på de andre brugere og personalet. Det tiltrækker derfor en særlig gruppe af stofbrugere.

I flere interviews kommer det frem, at nogle brugere foretrækker den ro og intimitet, som netop er i Fixelancen, og derfor er Fixelancen det eneste SIR, de benytter. Her behøver brugerne som regel ikke at vente på at komme til, og de kan også opleve at sidde alene med en professionel. Det betyder, at der er god tid til, at brugerne kan tale med sygeplejersken om de sorger og bekymringer, der optager dem. Der bliver etableret tætte relationer, som sygeplejerskerne benytter strategisk til brobygningsarbejde, når mulighederne for det opstår. Majoriteten af brugerne har etnisk dansk baggrund. En stofbruger udtaler således om SIR:

'Jeg bruger kun busserne. Det har jeg gjort fra start af. Jeg synes, der er en mere rolig omgangstone, og folk

har en lille smule mere respekt for hinanden, og... man er ikke så mange, så det er mere intimt. De andre rum dur ikke for mig i hvert fald. Der er for meget larm, og det er for usikkert. Man skal simpelthen sidde og holde fast i alle sine ting, for at de ikke skal blive stjålet. Nej, man kan ikke nyde det. Og da jeg ikke er kriminel, så har jeg ikke så mange penge, og så kan jeg ikke nyde det, jeg har taget. Og så bliver man skuffet, hvis man sidder det andet sted (de andre SIR), og der er en, der rykker en stol ud lige ved siden af dig, og der er larm og ballade, og folk skændes og stjæler og slås og alt det der. Så bliver det ødelagt. Ja, fordi det er meget sådan psykologisk psykisk kokain. Det er meget vigtigt med rammerne omkring kokain, og her kan vi lige tage den med ro de næste par minutter. Og det er oftest respekteret inde i Fixelancen.'

Brugeren påpeger, at det er mere intimt i Fixelancen, fordi rummet er lille, og der dermed ikke er så mange til stede ad gangen. Hermed er det også lettere at skabe den ro, der skal til, for at man som kokainbruger får det fulde udbytte af sit stofindtag. Brugeren er også optaget af sikkerheden i forhold til ikke at blive bestjålet og i ikke at skulle være agtpagende under sit stofindtag.

Sygeplejerskerne i Fixelancen er også optaget af betydningen af relationsarbejde, og af hvordan dette SIR adskiller sig fra de andre. En siger således:

'En af de store forskelle på Fixelancen og de øvrige stofindtagelsesrum er, at fordi vi har de små fysiske rammer og den tættere kontakt, så kan vi have mere eksistentielle samtaler med vores brugere. Brugerne kommer jo også med eksistentielle modspørgsmål til os. Så det er sådan meget ærligt og meget åbent.'

Der er sjældent kø i Fixelancen, og det sker, som allerede nævnt ofte, at stofbrugere er alene med en professionel og nogle gange i meget lang tid. Det er det helt særlige ved Fixelancen, det meget intense og dybdegående samvær, der kan etableres mellem bruger og sygeplejerske.

Ellers afspejler citatet også et generelt karakteristikum ved såvel brugere som professionelle, at de sammenligner egne vilkår med de andres.

Odense

I Odense ligger stofindtagelsesrummet i et industrilignende kvarter. Her er ingen fine caféer og restauranter, men misbrugscenteret og heroinbehandling ligger, så de næsten er naboer til SIR. SIR er en integreret del af Kirkens Korshærs varmemestue. Varmestuen ligger i en bygning, der er designet til varmemestue med integreret SIR og fremstår således velorganiseret, netop fordi der er tænkt over, hvilke

muligheder rummene skal kunne tilbyde brugerne, herunder også stofbrugere. Varmestuen rummer café, bade-, vaskeforhold, sundhedsrum, socialrådgivning, stofindtagelsesrum og sprøjtebytterum.

De professionelle er social- og sundhedsassistenter, socialrådgivere og pædagoger. De udgør en meget stabil gruppe, der for de flestes vedkommende har arbejdet i varmemestuen i mange år, også inden oprettelse af SIR. De kender således de permanente brugere igennem mange år. Brugere af SIR har, som i de andre SIR, et mangeårigt massivt brug af psykoaktive stoffer. Odense er kendt for stærk ren heroin. Derfor er der relativt mange, der bruger heroin i Odense, som har den største procentdel af stofbrugere i heroinbehandling. Odense er også kendt for at have boliger til alle og har derfor stort set ingen hjemløse. Det betyder, at brugerne sammenlignet med mange andre brugere lever et relativt stabilt liv. Både stofbrugere og professionelle er glade for, at SIR er blevet en realitet.

Nogle stofbrugere siger således:

'Jeg kommer her, fordi det er meget bedre end at sidde på et toilet, og så har jeg også tit brug for maskinen (brugeren refererer til veneskammeren). Jeg ved, der er rent, og der er en, der holder øje, hvis der sker noget. Jeg taler også

Fixerummet i Odense. (Fra Kirkens Korshærs hjemmeside).

H17

med nogen, det er sådan lidt op og ned.'

'Før gik man ned i skoven, eller ned under broen i gaden der bagved, ja, eller i parker rundt omkring, ellers tog man hjem med det, hvis man havde en chauffør, der var i bil. Men hvis man skulle gå eller cykle, så gad man jo ikke vente, indtil man kom hjem. Så var det sådan steder, man lige fandt, man kunne være i fred. Jeg synes, det er fint altså, et trygt sted altså.'

'Jeg synes, det er fint at stå her i stedet for at skulle stå nede i en eller anden beskidt kælderskakt eller skov, hvor der ligger kanyler overalt eller et eller andet. Og vi får rent værktøj hele tiden, og hvis der er nogen, der har svært ved at ramme, så er der maskinen. Og man kan hele tiden få en ren ny nål, så man ikke skal sidde og genbruge sit værktøj, der er sløvt, så du får store ar og bylder'

Brugernes udtalelser ligner de øvrige brugeres fra de andre SIR. Dog observerede vi, at der var relativt mange brugere i Odense, der benyttede sig af vene-skanneren. Et andet karakteristikum ved Odense var, at mange brugere ofte refererede til, at varместuen var flyttet fra midtbyen og til området, hvor misbrugscenteret og heroinbehandlingen ligger. Det betyder, at en del brugere har et sidemisbrug ud over deres substitutionsbehandling, og de tilskriver det SIR's beliggenhed, da det er nærliggende at lægge vejen forbi SIR, når de er på vej til og fra misbrugscenteret. De professionelle tog gerne en snak med brugerne om denne adfærd, når muligheden bød sig.

En bruger siger således:

'Ja, jeg vil sige, at havde de ikke rykket varместuen, så var jeg ikke kommet. Det er faktisk, fordi den er rykket herop, at den er så tæt på centret. Det er faktisk en ulempe. Fordi jeg vil ikke gå den anden vej op for at hente. Det er en ulempe, at varместuen ligger, hvor den gør.'

En anden bruger, som har haft fire overdoser, udtaler:

'Jeg tager kun stoffer herinde, fordi jeg er bange for at dø, jeg er rigtigt bange for at dø. Det er meget sjældent, jeg tager noget udenfor, og så er det kun, hvis der sidder fire eller fem rundt om mig.'

De professionelle, der arbejder i SIR i Odense, er også ansat i varместuen og arbejder med brugerne begge steder. De har således et lidt anderledes perspektiv på deres arbejde med brugerne. De taler alle en del om at stille krav til deres brugere. En af de professionelle udtaler således:

'Jeg tænker, at ligegyldigt hvor dårligt fungerende et menneske, du møder, så er der respekt i at stille nogle regler og krav til, hvordan indgår vi samarbejdet bedst muligt. Og jeg tænker, at det er rigtig meget det, som vores regler er med til at opretholde. At vi også kan sige til dem, at du vidste det godt, så der er ingen grund til at blive ved. De kan ikke sidde der bagefter og sige 'ej, jeg vidste det ikke.'

På spørgsmål om, hvad der er det vigtigste i arbejdet udover livreddende førstehjælp, så siger en af de professionelle således:

'Det er at finde ud af, hvad er det for et menneske, der sidder her. Hvorfor sidder han eller hun her, og har vedkommende nogle problematikker, som man kan gøre et eller andet ved, altså? Og det er selvfølgelig primært de nye brugere af stofindtagelsen, som ikke er en del af den fasttømrede gruppe af dem, der sidder nede i varместuen, fordi dem har man jo historien på. Der er det sådan mere dem, der kommer ind sådan, og vi siger: 'Nå, men det er længe siden, vi har set dig.' 'Jamen, jeg har lige været i fængsel.' 'Okay, så hvad så nu, hvor bor du henne, og er du så startet op i behandling igen' og... altså at få styr på det ... at man ligesom kan bruge jobbet til det, synes jeg er fedt.'

Århus

Stofindtagelsesrummet i Århus ligger centralt og er en del af Kirkens Korshærs varместue i Nørregade tæt på Klostertorv. SIR er indrettet i kælderen, og der er direkte adgang fra gaden. Der er et stykke vej fra

SIR til misbrugsbehandlingsinstitutionerne nede ved havnen. SIR har 5 pladser til injektion, og desuden er der i det ene hjørne en separat kabine af glas til rygning. Desuden er der tilknyttet et sundhedsrum, hvor der kan skiftes sår osv. I Århus var der ved undersøgelsens gennemførelse ganske få eksempler på indtag af kokain, men en del stofbrugere tog Ritalin. I perioder har der været få stofbrugere, der har benyttet sig af tilbuddet, og der er relativt roligt i rummet med god tid til samtale, hvis brugerne ønsker det. Stofbrugere i Århus er en relativt stabil flok, som typisk har været i miljøet i mange år. Det er en relativt lille gruppe, som har budt initiativet velkomment. De har typisk en del sundhedsmæssige problemer, og en del er i misbrugsbehandling. Nogle har anden etnisk baggrund end dansk, og de fleste kommer også i varrestuen. De professionelle i stofindtagelsesrummet er hhv. sygeplejerske, social og sundhedsassistenter eller pædagoger.

En af stofbrugere i Århus siger om SIR:

'Det er toppen af poppen – virkelig. Et lækkert initiativ – det er bedre end at sidde på åben gade og ryge heroin'

En anden supplerer:

'Jeg synes, det fungerer rigtig godt, ikke. Det er rart, at

man ved, der er nogen, der hjælper en, hvis det går galt, og man skulle få en overdosis. Der er rene forhold, rent værktøj og sådan noget, så det betyder rigtig meget for os. Eller for mig i hvert fald.'

Personalet udtaler om deres funktion i rummet:

'Det betyder utrolig meget. Tryghed. Og også det, at de lærer os at kende, og vi lærer dem at kende. De vil jo også gerne have renlighed. De vil jo også gerne have ro. De vil også gerne snakke og have noget omsorg. Altså, ellers ville de jo selvfølgelig heller ikke komme her. Og vi tager dem alvorligt, ikke. Altså, vi er jo ikke ligeglade med dem. Man er jo ikke ligeglad med folk, når man laver sådan noget her.'

'For mig er succesen meget, at de pludselig kan sige, de føler sig værdsat som mennesker.' I fordømmer os ikke, I ser ikke ned på os'. Jeg oplevede i begyndelsen, da jeg begyndte at arbejde hernede, at nu skulle jeg arbejde med narkomaner, men selve misbruget træder i baggrunden, og det er de enkelte individer, der træder frem, og det er rigtig dejligt at opleve. For i det møde tror jeg jo på, at vi er med til, at de tænker nogle gange: 'Jeg er måske værd at hjælpe, og der er måske nogen, der stiller nogle krav til mig og forventer, at det kan jeg godt'. Med et lille kærligt puf. De gange, hvor vi så oplever, at folk pludselig får lyst til, at de godt vil prøve at komme ud af deres misbrug, om

Der er altid personale til stede i stofindtagelsesrummet i Århus, som observerer og registrerer de stoffer, der indtages. Personalet må ikke hjælpe brugerne med at indtage stoffet.

FOTO: ANDREAS BASTIANSEN

Narkodemo på Halmtorvet, 1976.

det så end er kortvarigt. Det synes jeg er rigtigt dejligt at opleve, at de kommer herved bagefter og sige, at 'Jeg skal ikke ned og tage stoffer, men jeg er så i gang med afvænning eller substitutionsbehandling'.

Udtalelsen viser det centrale i arbejdet i SIR: tryghed, hygiejne og relationsarbejde i form af anerkendelse.

Betydningen af SIR for stofbrugernes hygiejne og sundhed

Et af de overordnede mål med SIR er, at stofbrugere benytter rummene med mulighed for at indtage rusmidlerne i hygiejniske omgivelser med adgang til rent værktøj i stedet for at tage rusmidlerne i det offentlige rum. De professionelle stiller sig til rådighed med vejledning i hygiejne og injektionsteknik, hvilket er to områder, der i særlig grad har indflydelse på brugernes sundhed. Det kan dog ofte være svært at vejlede brugerne, fordi de ofte har begyndende abstinenssymptomer, når de kommer for at tage deres stof og derfor ikke interesseret i at tage imod vejledning. Hygiejne er ikke altid vigtigt, når man har levet med sit misbrug i det offentlige rum i mange år.

En bruger udtaler således:

'De (de professionelle) kan ikke lave om på folk. Hvis folk ikke vil vaske hænder, kan de ikke bestemme over dem. Det er hans krop. Du kan ikke tvinge ham til at vaske hænder. De fleste vasker ikke hænder. Det er narkomaner jo. De er i en helt anden verden. Gå op på værelserne og se, hvordan folk bor'.

Denne udtalelse er karakteristisk for brugerne også i relation til injektionsteknik. Dette ses også tydeligt i spørgeskemaundersøgelsen. Når brugerne

blev spurgt, om de har modtaget vejledning i hygiejne eller injektionsteknik, så er deres svar i mange tilfælde 'nej', fordi de har været stofbrugere i mange år, så de 'behøver ikke at lære at injicere'. De relativt få, der svarede, at de havde fået vejledning, svarede, at vejledningen var nyttig. Det betyder, at et overvejende flertal af brugerne som udgangspunkt har svært ved at forstå betydningen af vejledningen, men når de får den, så finder de den faktisk nyttig. Når dette

sammenholdes med brugernes almentilstand, når de kommer for at tage deres rusmidler, så bliver det tydeligt, at vejledning i hygiejne og injektionsteknik har ganske andre udfordringer og betingelser end det, der er beskrevet i procedure- og lærebøger.

En sygeplejerske udtaler sig således om det:

'De gør også mange ting, fordi de er påvirkede. Og det er så svært at gøre noget ved. Men når vi sidder i rummet, så prøver vi på at få en snak og få drøftet de her emner. Det skal gøres over lang tid og i ganske små bidder ad gangen. Selvom vi sidder op ad dem i stofindtagelsesrummet, så gør de nogle rigtig uhensigtsmæssige ting, som vi kan se er forkerte, for eksempel når de injicerer deres stof på en rigtig usund måde. Faktisk nogle dele, vi gerne vil forebygge. Altså den måde, man også gør det på ude på gaden, hvor man ikke kender noget til rene principper. De mangler viden, og de har dårlig hygiejne, og de har ikke tid til det, fordi de er påvirkede og hektiske. Så det er svært at komme igennem med den viden. Vi prøver at blive gode venner med brugerne. Så det letter, så det simpelthen ikke virker så belærende. Men samtidig så skal man jo også have en eller anden myndighed, så der er noget vægt bag det, man siger. Altså, vi skal både prøve at styrke relationen og være nede i øjenhøjde, men samtidig skal man også være sådan en autoritetssundhedsperson, hvor de lytter til det, der bliver sagt, ikke. Der findes mange skrøner om stoffer.'

Citatet viser kompleksiteten i de professionelle arbejder med brugerne og brugernes manglende viden og dårlige vaner. Det kræver faglighed, vedholdenhed, tålmodighed og situationsfornemmelse og lyst og vilje til at arbejde med stofbrugere, der ofte oplever sig stigmatiserede i det danske samfund.

PÅ NUVÆRENDE TIDSPUNKT ER DER PUBLICERET TO FORSKNINGSARTIKLER FRA PROJEKTET:

Kappel, N., Toth, E., Tegner, J., Lauridsen, S., 2016: A qualitative study of how Danish drug consumption rooms influence health and well-being among people who use drugs. *Harm Reduction Journal* 13,20.

Toth, E., Tegner, J., Lauridsen, S., Kappel, N., 2016: A cross-sectional national survey assessing self-reported drug intake behavior, contact with the primary sector and drug treatment among service users of Danish drug consumption rooms. *Harm Reduction Journal*.

Relationsarbejde: at blive mødt af én, der vil én det bedste

Som allerede vist så er det for de fleste stofbrugere centralt, at der er professionelle tilstede, som er der for dem. Mange af brugerne fortæller, at de bliver mødt uden fordomme og med respekt i SIR, og at de professionelle er accepterende og rummelige i modsætning til den stigmatisering, de er vant til at møde i samfundet i almindelighed og i social- og sundhedssektoren. Det har derfor afgørende betydning for dem at opleve sig godt modtaget og accepteret som menneske og ikke kun set på som 'narkoman' eller 'misbruger'. 'Hele konceptet er uovertruffet,' er en udtalelse, vi har hørt en del gange. Stofbrugere kan tale med de professionelle om social- og sundhedsrelaterede problemer. Det er en del af en proces, hvor brugerne oplever, at de bliver taget alvorligt og respekteret og ikke-stigmatiseret, og der er en del udsagn fra stofbrugere, der viser, hvor vigtigt de oplever dette.

En af de professionelle svarer på spørgsmålet om, hvilken funktion der er vigtigst for de ansatte i SIR:

'Det vigtigste er jo relationsarbejdet. Og det er det eneste, der er her. Eller ikke det eneste, men det er det vigtigste. Og det er det afgørende. Og skal du nogen steder hen med noget som helst i det her arbejde, så kræver det relationsarbejde.'

En anden siger:

'Ja, altså hvis man tager alt det væk, der handler om det akutte og genoplivning, og hvad man ellers kan brobygge til osv., så tror jeg faktisk, det allervigtigste er, at vi ser dem som rigtige mennesker. Det tror jeg godt, de kan føle, og at vi snakker med dem og ikke bare til dem. Der er nogle af brugerne, der har sagt, at når de står i kø og venter i fixerummet, og vi snakker med dem i 2 minutter, så er det bedre end noget terapi, de nogensinde har været på. Mange af dem har jo været i afvænnings mange gange og i misbrugsbehandling. Jeg tror, at vores job er rigtig vigtigt, fordi vi er jo sammen med dem i 8 timer om dagen. Vi bliver jo kastet ind i deres liv, og det her er jo deres reelle liv, vi er midt i. Det er jo ikke ligesom en patient på Rigshospitalet, hvor man er en del af deres liv i 2 dage, og så vil de bare ud fra hospitalet og udskrives så hurtigt som muligt, hvor her er det jo hele deres liv.'

At stå i kø til SIR bare et par minutter giver mulighed for relationsdannelse i en grad, så nogle brugere oplever det som mere værdifuldt end terapi. Det kræver høj grad af professionalisme at være i stand til

24 STOF 24 · WWW.STOFBLADET.DK

at 'fange' brugernes blikke i disse, hvad vi har valgt at kalde 'mikromøder', og faktisk få dem til at opleve sig set og anerkendt. Relationerne etableres, fordi de professionelle er midt i brugernes reelle liv, for nogle vedkommende mange timer i døgnet, og mulighederne gribes i de mikrosekunder, hvor brugerne viser parathed.

Relationsarbejde og brobygning

Relationsarbejde er helt centralt for samarbejdet med brugerne også i forhold til brobygning til social- og sundhedssektoren og til misbrugsbehandling.

En af de professionelle udtaler sig således om sit arbejde med brugerne:

'Jamen, det er jo det der med at bruge relationen og få skabt den her. Jamen, prøv at høre her, kan vi ikke få hjulpet dig, og du er faktisk ret træt af det her, og hvad siger du til det, og hvad med heroinklinikken, og hvad med det og det. Og så lykkes det jo. Altså for nogle, der lykkes det jo trods alt til sidst, og det synes jeg da er fedt. Det er der, hvor man gør en forskel, og det er også det, der er vigtigt for mig, når folk siger til mig, ej, men så sidder de bare der og tager deres stoffer, og så kan de bare... Ej, det er ikke bare det, de gør. Jeg bruger jo faktisk rigtig meget rummet til at få skabt de her relationer, så man kan hjælpe dem videre, om det så er til læge eller til bolig, eller hvad det så end måtte være, ikke.'

NANNA KAPPEL
PH.D., CAND.CUR., SYGEPLEJERSKE
EVA TOTH
CAND.SCIENT.SAN., SYGEPLEJERSKE
JETTE TEGNER
CAND.MAG., SYGEPLEJERSKE

ALLE INSTITUT FOR SYGEPLEJE, PROFESSIONSHØJSKOLEN METROPOL

Citatet illustrerer den professionelle forståelse af sit arbejde i SIR. Relationsarbejdet er fundamentet for alt det arbejde, som foregår i rummene, herunder også brobygning.

Arbejds miljøet udspiller sig imellem kærlighed og kaos

Undersøgelsen har vist, at de professionelle til stadighed navigerer i et spændingsfelt mellem mulighederne for relationsarbejde og konfliktfyldte situationer. Stofbrugere kan i større eller mindre grad være kaotiske og uforudsigelige, hvilket bl.a. kan skyldes stoftrang, stofpåvirkning, deres indbyrdes relationer, deres livssituation i øvrigt, jagt på penge og stoffer, flugt fra bagmænd og mange andre faktorer. Det betyder, at stemningen i SIR kan ændre sig på et splitsekund fra at være rolig og noget, der ligner normalitet, til kaos. En af de professionelle udtrykker det således:

'Jamen, det er jo, at de mange gange er så pressede for at skaffe nye stoffer, og det gør jo, at deres adfærd ændrer sig fra det ene øjeblik til det andet, og der skal man være omstillingsparat lige med det samme. Plus, at der mange gange er meget uro. Når du er på arbejde i forhold til de andre jobs, jeg har haft, der har man ligesom haft perioder, hvor man kunne slappe lidt af i hovedet og sådan noget, men her er du i alarmberedskab hele tiden, fordi den mindste lille lyd, råben, et eller andet, dér er du bare klar.'

Et andet personalemedlem bliver spurgt om, hvordan vedkommende trives med arbejdet:

'Jamen, jeg synes, det er et super belastende arbejdsmiljø. Jeg tænker, at der er rigtig mange elementer, jeg godt kan lide ved det, som jeg trives i og trives med en grad af uforudsigelighed, om end det er inden for nogle faste rammer, hvad der sker, og udsvinget er selvfølgelig inden for nogle rammer.'

'Hvis man så i den forbindelse enten skal indgå i nogle samtaler, nogen, der gerne vil snakke, eller nogen, der er vrede på en, eller nogen, der synes, det er irriterende - der er hele tiden noget, man er opmærksom på, enten sådan korrigerende eller hjælpende - så kan man sige, nogle gange kan man godt have brug for sådan... puh. Den mulighed synes jeg ikke, der ligger så meget i det. Både de rammer, der er ikke et kontor, der er ikke... man skal ligesom gå væk for at trække sig tilbage. Så det tænker jeg, at et kon-

stant pres i et hektisk miljø, det tror jeg, er belastende for ethvert menneske i længden.'

Disse citater viser, hvor belastende det ind imellem kan være at arbejde i stofindtagelsesrum. Der kan være uro, konflikter, trusler om vold, højt temposkift og i nogle af rummene et meget stort antal mennesker, der passerer igennem på kort tid. De professionelle forsøger til stadighed at etablere mikromøder, fordi de har et oprigtigt ønske om at bidrage til, at stofbrugere får bedre liv. Analyser i dette projekt har ledt os frem til at konkludere, at arbejdet for de professionelle og livet som stofbruger i stofindtagelsesrummene udspiller sig i spændingsfeltet mellem kærlighed og kaos.

Afsluttende bemærkninger

Vores undersøgelse kan ikke udtale sig om effekten af at indføre SIR. Men til gengæld har vi hørt rigtig mange stofbrugere udtale, at de oplever sig modtaget først og fremmest som mennesker og ikke som misbrugere, når de kommer i SIR. Opgørelser fra stofindtagelsesrummene viser, at der i 2015 er henvist til eksterne sundhedsfaglige, eksterne socialfaglige tilbud og til stofmisbrugsbehandling 1.815 gange (1), og dermed bidrager de til brobygning. Hvor effektiv denne brobygning har været vides heller ikke præcist, da stofbrugere er anonyme i stofindtagelsesrummene, og de kan derfor ikke spores i systemerne. De professionelle har derfor også svært ved at følge op på en given henvisning.

Projektet har på overbevisende måde vist, at de professionelle arbejde med stofbrugere har uvurderlig betydning for stofbrugernes liv og sundhed.

Tak til stofbrugere, professionelle og ledelse i de fem stofindtagelsesrum for beredvilligt at lade os få et indblik i det særlige miljø og det særlige liv, der leves i og omkring de danske stofindtagelsesrum. ■

Første del af denne artikel kan du læse i STOF nr. 27 på www.stofbladet.dk.

NOTE

(1) Sundheds og Ældreministeriet. Opsamling på Københavns, Odense og Aarhus kommuners afrapportering for 2015 om stofindtagelsesrum. 2016.